

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.015.05.2021

Pan
Grzegorz Garczyński
Starosta Krośnieński
ul. Piastów 10B
66-600 Krosno Odrzańskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, ul. Piastów 10B, 66-600 Krosno Odrzańskie (dalej: <i>Starostwo</i> lub <i>Powiat</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Garczyński, Starosta Krośnieński (dalej: <i>Starosta</i>), od 23 listopada 2018 r. do nadal. Wcześniej funkcję Starosty pełnił Mirosław Glaz.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych.2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. lub do zakończenia czynności kontrolnych oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Paweł Pawlak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/87/2021 z 30 września 2021 r.,2. Andrzej Misa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/86/2021 z 30 września 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-4)</p>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: *ustawa o NIK*).

Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach objętych kontrolą Powiat podejmował działania zapewniające warunki do realizacji zadań oświatowych. Opracowano *Program Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego 2020*, w którym zidentyfikowano problemy w zakresie realizacji zadań oświatowych oraz wytyczono priorytetowe kierunki działań zmierzających do zapewnienia poprawy warunków nauczania w szkołach i placówkach oświatowych.

W ramach realizacji zadań własnych, Powiat prowadził łącznie siedem jednostek oświatowych, co w pełni zaspokajało potrzeby w tym zakresie. Celem wyeliminowania zidentyfikowanych problemów związanych z realizacją zadań oświatowych, Powiat podejmował stosowne działania (np. wyposażenie pracowni w ramach kształcenia zawodowego, remonty sal i pracowni lekcyjnych itp.).

Starosta terminowo przekazywał Radzie Powiatu coroczne informacje o stanie realizacji zadań oświatowych. Uczniom szkół zapewniono dodatkowe zajęcia edukacyjne, weryfikowano i potwierdzano także dane wykazywane przez szkoły w *Systemie Informacji Oświatowej* (dalej: *SIO*).

Powiat rzetelnie i zgodnie z przepisami gospodarował środkami na zadania oświatowe. W uchwałach budżetowych na poszczególne lata prawidłowo planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości wynikającej z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W budżecie, z wyjątkiem roku 2017, zapewniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości (w 2017 r. wyodrębnione środki na powyższy cel stanowiły 0,5% zamiast 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli).

W sprawozdaniach budżetowych prawidłowo wykazywano dane wynikające z ewidencji księgowej. Powiat wykorzystał dotacje otrzymane z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem, zwracając terminowo niewykorzystane środki. W celu poprawy warunków realizacji zadań oświatowych, j.s.t. aktywnie korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich. Zbadane dotacje dla placówki niepublicznej przekazano i rozliczono prawidłowo oraz wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2013 r. Rada Powiatu podjęła uchwałę⁴ o utworzeniu powiatowej jednostki organizacyjnej pod nazwą Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Krośnie Odrzańskim (dalej: *Zespół* lub *ZEAS*). Do zadań Zespołu należało w szczególności zapewnienie warunków działania szkół lub placówek, dla których organem prowadzącym jest Powiat, wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych, zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Uchwała Nr XXV/233/2013 z 9 maja 2013 r. w sprawie utworzenia powiatowej jednostki organizacyjnej – Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Krośnie Odrzańskim.

i organizacyjnej szkół lub placówek, wyposażenie ww. jednostek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych oraz wykonywania innych zadań statutowych. Szczegółowy zakres zadań Zespołu został określony w statucie uchwalonym przez Radę Powiatu.

(akta kontroli str. 5-16)

Powiat posiadał *Program Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego 2020*⁵, w którym wskazano m.in.: problem nizu demograficznego i związany z nim spadek liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat, źródła finansowania zadań oświatowych (np. część oświatowa subwencji ogólnej, środki własne oraz fundusze unijne) oraz potrzebę nakładów inwestycyjnych na jednostki oświatowe, w szczególności w obszarze kształcenia zawodowego (np. modernizacja warsztatów). Jako poważny problem infrastrukturalny wskazano również niedostosowaną do potrzeb uczniów siedzibę Zespołu Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim. Wszystkie placówki wymagały również zakupu dodatkowego wyposażenia edukacyjnego, szczególnie niezbędnego do kształcenia zawodowego. Za konieczną uznano także rozbudowę i modernizację bazy sportowej oraz zakup wyposażenia sportowego.

W związku z powyższym w *Programie* (w ramach niżej wymienionych celów operacyjnych) przyjęto następujące kierunki działań i zadań przewidzianych do realizacji:

- *Rozwój edukacji i dostosowanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy:* dostosowanie kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy, uatrakcyjnienie kształcenia zawodowego, poprzez atrakcyjne wyposażenie bazy edukacyjnej, rozszerzenie oferty edukacyjnej i podnoszenie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych oraz doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych powiatu,
- *Modernizacja i wyposażenie obiektów edukacyjnych:* doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne niezbędne do kształcenia zawodowego, poprawa stanu technicznego obiektów szkół i placówek oświatowych oraz modernizacja przyszkolnej bazy sportowej i rekreacyjnej.

Jako wskaźniki realizacji kierunków działań i zadań przyjęto liczbę wybudowanych/zmodernizowanych/wyremontowanych placówek, liczbę utworzonych i doposażonych pracowni, liczbę nauczycieli korzystających z doksztalcenia i doskonalenia zawodowego, liczbę uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat oraz wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (liczba zrealizowanych projektów).

(akta kontroli str. 27-57)

W Powiecie nie skorzystano z możliwości powołania rady oświatowej, wynikającej z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁶ (dalej: *Prawo oświatowe*).

Starosta wyjaśnił, że utworzenie ww. organu opiniodawczo-doradczego nie jest zadaniem obligatoryjnym. *Powiat Krośnieński realizując zadania wynikające z ustawy o samorządzie powiatowym oraz zadań zleconych, korzysta z opinii powołanych organów opiniodawczo-doradczych, do których należą: Komisja Bezpieczeństwa i Porządku, Powiatowa Rada Rynku Pracy, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Seniorów Powiatu Krośnieńskiego.*

⁵ Program przyjęty uchwałą nr 432/2017 Zarządu Powiatu Krośnieńskiego z 8 marca 2017 r.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082.

Wszystkie dokumenty i akty prawne, które wymagały ustaleń z przedstawicielami organizacji związkowych, podlegały wzajemnym uzgodnieniom i opiniom. Ponadto Rada Powiatu powołała Komisję Zdrowia, Oświaty i Spraw Społecznych, której członkowie wielokrotnie zajmowali się tematem oświaty, nie tylko w zakresie opiniowania aktów prawnych, ale również tematem sieci szkół, warunków kształcenia oraz kierunków rozwoju powiatowej edukacji.

(akta kontroli str. 18-26)

1.2. Za każdy rok szkolny objęty badaniem Starosta przekazywał Radzie Powiatu informacje o stanie realizacji zadań oświatowych w terminie wynikającym z art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego.

Powyższe informacje, zgodnie z art. 11 ust. 7 pkt 1 i 2 Prawa oświatowego, zawierały wyniki egzaminów ósmoklasisty, maturalnego i zawodowego, z uwzględnieniem działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do zadań własnych j.s.t. oraz dane o wynikach nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty w szkołach i placówkach.

(akta kontroli str. 59-136)

1.3. Według stanu na 30 września 2021 r., w ramach realizacji zadań własnych, Powiat prowadził następujące jednostki:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. W. Broniewskiego w Krośnie Odrz.⁷,
- Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. S. Staszica w Gubinie⁸,
- Europejskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie⁹,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. M. Konopnickiej w Gubinie¹⁰,
- Zespół Szkół Specjalnych w Krośnie Odrz.¹¹,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Krośnie Odrz.,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gubinie.

W okresie objętym kontrolą w Powiecie nie odnotowano likwidacji publicznych szkół czy innych placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 59-136)

1.4. W okresie objętym kontrolą Powiat nie realizował dodatkowych zadań oświatowych (niebędących jej zadaniami własnymi), polegających na prowadzeniu na podstawie porozumień szkół lub placówek, o których stanowi art. 8 ust. 17, 18, 19 i 20 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 18-26)

1.5. Do końca roku szkolnego 2017/2018 funkcjonowały dwie placówki niepubliczne¹², dla których Powiat był organem rejestrującym w rozumieniu art. 2 pkt

⁷ Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I st., Szkoła Policealna (bez naboru), Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (bez naboru).

⁸ Technikum Nr 1, Branżowa Szkoła I st. Nr 1, I Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (bez naboru).

⁹ II Liceum Ogólnokształcące (bez naboru), Technikum Nr 2, Branżowa Szkoła I st. (bez naboru), Szkoła Policealna Nr 1 (bez naboru), Szkoła Policealna Nr 2 (bez naboru).

¹⁰ Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy, Branżowa Szkoła I st. (bez naboru).

¹¹ Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4, Szkoła Podstawowa Specjalna Przystosowująca do Pracy.

¹² Tj. Prowadzące nabór Prywatne Liceum Ogólnokształcące Eugeniusz & Adam Nikiforow w Krośnie Odrzańskim (wykreślone z ewidencji szkół i placówek niepublicznych decyzją Starosty Nr ZEAS.3330.2.2018 z 13 września 2018 r. oraz nieprowadzące naboru Prywatne Studium Zawodowe Eugeniusz & Adam Nikiforow w

16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych¹³, z których tylko jedna na ww. rok szkolny prowadziła nabór. Od roku szkolnego 2018/2019 nie funkcjonowały niesamorządowe szkoły czy inne placówki oświatowe.

(akta kontroli str. 58)

1.6. W okresie objętym kontrolą (według stanu na 30 września 2017-2021) liczba uczniów/wychowanków oraz liczba uczniów/wychowanków przypadających na oddział w placówkach oświatowych, dla których Powiat był organem prowadzącym, przedstawiała się odpowiednio:

- a) w 2017 r. – łącznie 1 061 uczniów, tj. średnio 18,61 ucznia w oddziale,
- b) w 2018 r. – łącznie 995 uczniów, tj. średnio 17,16 ucznia w oddziale,
- c) w 2019 r. – łącznie 1 076 uczniów, tj. średnio 14,54 ucznia w oddziale,
- d) w 2020 r. – łącznie 1 293 uczniów, tj. średnio 16,79 ucznia w oddziale,
- e) w 2021 r. – łącznie 1 413 uczniów, tj. średnio 17,89 ucznia w oddziale.

W badanym okresie średnia liczba uczniów w oddziale zawierała się w następujących przedziałach:

- dla szkół podstawowych specjalnych – od 4,18 do 5,75,
- dla oddziału przedszkolnego specjalnego – od 3,67 do 5,
- dla gimnazjów specjalnych – od 8,33 do 15,
- dla liceów ogólnokształcących – od 16,3 do 30,
- dla techników – od 18,8 do 23,71,
- dla szkół branżowych I st.- od 19 do 25,
- dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy – od 5,67 do 8.

W latach 2018-2020 do szkoły dla dorosłych (tj. do liceum ogólnokształcącego, które funkcjonowało do 31 sierpnia 2020 r.) uczęszczało średnio odpowiednio 15, 33 i 11 uczniów, zaś średnio uczniów na oddział 7,5, 33 i 11.

(akta kontroli str. 599)

1.7. Liczba nauczycieli zatrudnionych (w przeliczeniu na pełny etat) w każdym roku kalendarzowym objętym kontrolą¹⁴ w szkołach i placówkach oświatowych wynosiła w poszczególnych latach:

- a) w 2017 r. – 171,67 z czego dyplomowani: 106,35; mianowani: 51,4; kontraktowi: 11,4; stażyści: 2,52;
- b) w 2018 r. – 165,95 z czego dyplomowani: 103,14; mianowani: 45,71; kontraktowi: 10,87; stażyści: 6,23;
- c) w 2019 r. – 160,32 z czego dyplomowani: 97,75; mianowani: 38,66; kontraktowi: 12,58; stażyści: 11,33;
- d) w 2020 r. – 177,83 z czego dyplomowani: 112,01; mianowani: 39,99; kontraktowi: 14,02; stażyści: 11,81;
- e) w 2021 r. – 181,49 z czego dyplomowani: 114,8; mianowani: 39,73; kontraktowi: 12,63; stażyści: 14,33.

W badanym okresie odnotowano nieznaczny wzrost liczby nauczycieli ogółem o 9,3% (dla roku 2017 i 2021) oraz wzrost liczby nauczycieli stażystów i kontraktowych w ogólnej liczbie nauczycieli z 8,1 % w 2017 r. do 14,85 % w 2021

Krośnice Odrzańskim (wykreślone z ewidencji szkół i placówek niepublicznych decyzją Starosty Nr ZEAS.3330.1.2018 z 13 września 2018 r.

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1930.

¹⁴ Dane w 2021 r. do 30 września.

r., tj. o 6,75 pp. Poziom liczby nauczycieli dyplomowanych w tym okresie był stabilny i wynosił ok. 62-63% liczby nauczycieli ogółem.

W tym samym czasie współczynnik liczby uczniów przypadających na jednego nauczyciela wzrósł z 6,37 w 2017 r. do 7,65 w 2021 r.

(akta kontroli str. 600)

1.8. Jak wynika z wyjaśnień Starosty, w odniesieniu do roku szkolnego 2020/2021 odnotowano brak nauczycieli następujących specjalności: języka niemieckiego, języka angielskiego, matematyki, fizyki, informatyki, chemii, muzyki, specjalistów do prowadzenia zajęć z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, logopedów, psychologów, przedmiotów zawodowych (hotelarskich, gastronomicznych, informatycznych, samochodowych i logistycznych).

Z wyjaśnień Starosty wynika ponadto, że: *Przyczyn zjawiska braku nauczycieli na rynku pracy jest kilka. W szkołach ponadpodstawowych kształci się obecnie tzw. podwójny rocznik, co skutkuje większą ilością oddziałów. W ostatnich latach obserwujemy także odpływ nauczycieli na świadczenia emerytalne, urlopy dla poratowania zdrowia oraz przede wszystkim brak zainteresowania podjęciem pracy przez młodych nauczycieli. Z pewnością powodem braku nauczycieli są niskie zarobki. Poza tym specyfika kształcenia specjalnego wymaga posiadania dodatkowych kwalifikacji z zakresu oligofrenopedagogiki, co stanowi dodatkową trudność w pozyskiwaniu chętnych osób do pracy.*

(akta kontroli str. 18-26)

1.9. Dane przekazane przez jednostki oświatowe dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli zgromadzone w SIO wymagają weryfikacji i potwierdzenia przez j.s.t., stosownie do art. 50 ust. 2-5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁵ (dalej: *ustawa o SIO*), przy czym zgodnie z art. 49 cyt. wyżej ustawy, przekazanie danych do bazy danych SIO jest równoznaczne z potwierdzeniem przez kierownika podmiotu zobowiązanego do przekazywania danych do bazy danych SIO zgodności przekazanych danych ze stanem faktycznym i dokumentacją jednostki oświatowej.

Z analizy dokumentacji stanowiącej podstawę weryfikacji i potwierdzenia przez pracownika ZEAS danych wykazanych w SIO, wynika w szczególności, że:

- pracownik ZEAS na bieżąco weryfikował dane wykazane przez jednostki oświatowe, w przypadku powzięcia wątpliwości co do ich prawidłowości prowadził ustalenia telefonicznie lub mailowo,
- weryfikacji danych dokonywano przede wszystkim w oparciu o wydruki z dzienników elektronicznych prowadzonych przez jednostki oświatowe,
- przeprowadzono kontrole doraźne w zakresie poprawności danych wykazanych w SIO na dzień 30 września 2020 r., w tym m.in. posiadania przez uczniów stosownych orzeczeń kwalifikujących do kształcenia specjalnego (np. kontrole Zespołu Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim, Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrzańskim, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gubinie, Europejskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie),
- w wyniku przeprowadzonych kontroli doraźnych, w przypadku stwierdzenia niezgodności danych wykazanych w SIO z dokumentacją źródłową, zalecano m.in. niezwłoczną weryfikację danych wykazanych w systemie uczniów posiadających orzeczenie, weryfikację liczby oddziałów, dokonanie

¹⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 584, ze zm.

stosownych korekt, wprowadzenie procedur weryfikacji danych ujawnianych w SIO, przeszkolenie pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za obsługę SIO.

Z analizy porównawczej danych ujętych w SIO według stanu na 30 września 2020 r. przez pięć wybranych jednostek oświatowych prowadzonych przez Powiat¹⁶ z danymi wynikającymi z aneksowanych arkuszy organizacyjnych wynika m.in., że:

- liczba uczniów trzech jednostek objętych badaniem była zgodna z ich liczbą wynikającą z arkuszy organizacyjnych; w przypadku SOSW w Gubinie liczba uczniów wykazanych w SIO (tj. 65) była o dwóch uczniów wyższa niż wykazana w arkuszu organizacyjnym, a w przypadku ZSZ w Krośnie Odrz. (tj. 42) – o dwóch uczniów niższa; ww. rozbieżności wynikały ze zmiany szkoły przez uczniów bądź rezygnacji ucznia w okresie pomiędzy sporządzeniem arkusza organizacyjnego a momentem wprowadzenia danych do SIO;
- różnice, o których mowa powyżej, nie miały wpływu na wysokość otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej;
- w zakresie liczby nauczycieli w jednostkach oświatowych objętych badaniem nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy arkuszami organizacyjnymi, a danymi wykazanymi w SIO.

(akta kontroli str. 519-520)

1.10. Zakres dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach prowadzonych przez Starostwo obejmował w latach 2017–2020: gimnastykę korekcyjną, reedukację, logopedię, świetlicę szkolną, koła zainteresowań, a dodatkowo w 2021 r. także zajęcia socjoterapeutyczne.

Ponadto w okresie objętym kontrolą realizowano również kilkanaście innych form dodatkowych zajęć edukacyjnych, w tym m.in.: terapię pedagogiczną, Biofeedback, RehaCom, integrację sensoryczną, alternatywne metody komunikacji, surdopedagogikę, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, terapię ogólnorozwojową, terapię psychologiczną, terapię ręki, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, tyflopädagogikę. Najwyższa średnia roczna liczba uczestników objętych innymi dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi była w roku 2017 (248) i roku 2021 (222), najniższa zaś w 2018 r. (93).

W każdym roku objętym badaniem wszystkie ww. formy dodatkowych zajęć edukacyjnych finansowane były ze środków własnych budżetu powiatu oraz środkami z części oświatowej subwencji ogólnej.

(akta kontroli str. 601-605)

1.11. W latach szkolnych 2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021 do egzaminu ósmoklasisty w szkołach prowadzonych przez Starostwo przystąpiło odpowiednio jeden, sześciu i pięciu uczniów. I tak:

- w roku szkolnym 2018/2019 – jeden uczeń uzyskał wynik¹⁷ w przedziale 99-50%,
- w roku szkolnym 2019/2020 – sześciu uczniów uzyskało wynik w przedziale 99-50%,
- w roku szkolnym 2020/2021 – pięciu uczniów uzyskało wynik poniżej 50%,

¹⁶ Tj.: Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie, Europejskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Zespół Szkół Specjalnych w Krośnie Odrz., Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gubinie.

¹⁷ Uśrednione łączne wyniki egzaminów.

- żaden z uczniów przystępujących do egzaminu w ww. latach nie uzyskał wyniku na poziomie 100%.

Uśrednione wyniki egzaminu dojrzałości w szkołach średnich w latach szkolnych objętych kontrolą:

- 2017/2018 – przystępujących 135, wynik pozytywny 106, tj. 78,5%,
- 2018/2019 – przystępujących 104, wynik pozytywny 85, tj. 81,7%,
- 2019/2020 – przystępujących 91, wynik pozytywny 59, tj. 64,8%,
- 2020/2021 – przystępujących 126, wynik pozytywny 79, tj. 62,7%.

Pozytywne wyniki uśrednione egzaminów w szkołach branżowych (zawodowych) w latach szkolnych objętych kontrolą wykazują także tendencję malejącą:

- 2017/2018 – przystępujących 218, wynik pozytywny 178, tj. 81,7%,
- 2018/2019 – przystępujących 174, wynik pozytywny 127, tj. 73%,
- 2019/2020 – przystępujących 189, wynik pozytywny 161, tj. 85,2%,
- 2020/2021 – przystępujących 222, wynik pozytywny 144, tj. 64,9%.

Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata zawierające m.in. przedstawienie i omówienie wyników egzaminów były corocznie przedmiotem posiedzeń Rady Powiatu¹⁸ lub obrad Zarządu Powiatu¹⁹, zaś szczegółowo omawiane były podczas posiedzeń Komisji Zdrowia, Oświaty i Spraw Społecznych (lata 2019-2020) oraz Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki (lata 2017-2018)²⁰.

(akta kontroli str. 606,1097-1111)

1.12. Wśród uczniów szkół prowadzonych przez Powiat w kontrolowanym okresie dwóch uczniów uzyskało status laureata olimpiady/konkursu na poziomie co najmniej wojewódzkim (jeden na poziomie centralnym – Ogólnopolska Olimpiada Spedycyjno-Logistyczna, drugi na poziomie okręgowym – Ogólnopolska Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK), a 38 osiągnęło status finalisty.

Wśród tematów olimpiad najwięcej finalistów brało udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Spedycyjno-Logistycznej oraz Ogólnopolskiej Olimpiadzie Logistycznej, łącznie 16 uczniów.

W poszczególnych latach łącznie finalistów i laureatów było:

- 2016/2017 – ośmiu uczniów,
- 2017-2018 – 10 uczniów,
- 2018/2019 – ośmiu uczniów,
- 2019/2020 i 2020/2021 – po siedmiu uczniów.

(akta kontroli str. 678-679)

1.13. W kontrolowanym okresie do Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrz. według wykazu skarg i wniosków wpłynęło łącznie 17 skarg, z których żadna nie dotyczyła finansowania zadań oświatowych.

W piśmie skierowanym 28 grudnia 2018 r. do NIK Delegatura w Zielonej Górze przez matkę uczestnika zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (z orzeczeniem o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu ciężkim) w Zespole Szkół Specjalnych w Krośnie Odrz. (dalej: ZSS), wnosi ona m.in.: o sprawdzenie działań szkoły oraz weryfikację wydatków organu prowadzącego w zakresie wykorzystania środków z

¹⁸ Sesje Rady Powiatu – protokół XV/20 z 29 października 2020 r., protokół VIII/19 z 31 października 2019 r., protokół XXXIV/18 z 11 października 2018 r., protokół XXVIII/17 z 23 listopada 2017 r.

¹⁹ Zarząd Powiatu – protokół nr 136/17 posiedzenie z 17 października 2017 r.

²⁰ Protokoły posiedzeń komisji: nr 29/17 z 16 listopada 2017 r., nr 34/18 z 8 października 2018 r., nr 10/19 z 25 października 2019 r., nr 18/20 z 22 września 2020 r.

subwencji w zakresie przypadającym na niepełnosprawnego syna. Pismo z prośbą o wyjaśnienia dotyczące sytuacji podopiecznego ZSS wysłano tego samego dnia, tj. 28 grudnia 2018 r., także do Starosty Powiatu Krośnieńskiego.

W piśmie do Starostwa, analogicznie jak w kierowanym do NIK, podniesiono m.in. kwestie niedostosowania architektonicznego placówki szkolnej do głębokiej niepełnosprawności ruchowej dziecka (jak wskazano w piśmie dziecko leżące, nie przewraca się na boki, nie mówi), braku zatrudnionych rehabilitantów, niezapewnienia udziału rodziców w pracach zespołu opracowującego „program zajęć rewalidacyjno-wychowawczych” oraz w odniesieniu do Starostwa kwestii zakresu i celu wykorzystania środków z subwencji w zakresie przypadającym na niepełnosprawnego wychowanka.

W toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Starostę w odpowiedzi na pismo z 7 stycznia 2019 r. Dyrektor ZSS 15 stycznia 2019 r. przekazała pismo dotyczące spornych kwestii, wskazując m.in., że:

- dziecko zostało objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi (dalej: zr-w) na wniosek rodzica i zgodnie z aktualnym wówczas orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- dziecko zgodnie z orzeczeniem realizuje zalecane zajęcia indywidualne, w związku z czym nie może być objęty zajęciami zespołowymi, co więcej wszystkich pięciu uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych ma zalecane zajęcia indywidualne;

Stosownie do §§ 9 i 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim²¹, zajęcia są prowadzone w formie zajęć indywidualnych lub zajęć zespołowych, organizowanych we współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami). Zajęcia zespołowe prowadzi się w zespołach liczących od 2 do 4 uczestników. Minimalny wymiar zajęć wynosi: 1) 20 godzin tygodniowo, nie więcej niż 6 godzin dziennie – w przypadku zajęć zespołowych; 2) 10 godzin tygodniowo, nie więcej niż 4 godziny dziennie – w przypadku zajęć indywidualnych.

W kwestii barier architektonicznych Dyrektor ZSS podała, że istnieją one od początku funkcjonowania placówki specjalnej w budynku siedziby szkoły i są problemem, na który dyrektor szkoły nie ma wpływu. Jak wskazuje dyrektor szkoły, zr-w prowadzone są w mieszkaniu babci dziecka w Krośnie Odrz. na parterze bloku, który również posiada bariery architektoniczne. Dyrektor wskazuje ponadto, że w planie zr-w ujęte zostały i według dziennika zajęć były realizowane (wskazane przez matkę dziecka jako nieujęte) następujące zajęcia:

- a) stymulowanie rozwoju funkcji niezbędnych do rozwoju mowy poprzez wygaszanie i wywoływanie odruchów w obrębie twarzoczaszki,
- b) rozwijanie narządów artykulacyjnych poprzez stosowanie masażu, wykorzystanie technik do rozwijania funkcji połykania i oddychania,
- c) podejmowanie próby rozwijania rozumienia mowy z osobami z najbliższego otoczenia,
- d) rehabilitacja ruchowa w ramach ćwiczeń motoryki małej i dużej.

W odniesieniu do kwestii prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych podnoszonej przez matkę dziecka dyrektor ZSS wskazała, że zalecenie lekarza neurologa brzmiało: „wskazane przydzielenie dziecku zajęć rehabilitacyjnych ogólnousprawniających w ramach zr-w minimum 50% przysługującego czasu”.

²¹ Dz. U. 2013 poz. 529, ze zm.

Stosownie do § 2 rozporządzenia celem zajęć jest wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, rozwijanie zainteresowania otoczeniem oraz rozwijanie samodzielności w funkcjonowaniu w codziennym życiu, stosownie do ich możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia zajęcia prowadzą nauczyciele posiadający kwalifikacje określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.

Dyrektor ZSS wskazała, że rehabilitacja nie leży w gestii jednostek systemu oświaty, tylko podmiotów finansowanych przez NFZ. W sprawie rehabilitacji Dyrektor przytoczyła stanowisko MEN (pisma z 2015 r. i 2018 r.²²) wskazując, że:

- jednostki systemu oświaty nie posiadają stosownych uprawnień do realizacji zadań z zakresu opieki zdrowotnej;

- pomoc specjalistyczna w systemie oświaty jest zapewniana przez nauczycieli i specjalistów posiadających przygotowanie pedagogiczne i psychologiczne, do zadań których nie należy wykonywanie zabiegów medycznych, w tym rehabilitacji.

- rehabilitacja ruchowa ucznia niepełnosprawnego (w zakresie kompetencji jednostki systemu oświaty) może być prowadzona podczas zajęć rewalidacyjnych, jeśli taka potrzeba została określona w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym - ipet (którego nie sporządza się dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu głębokim).

Dla uczestników zr-w nie prowadzi się oddzielnych zajęć rewalidacyjnych, wszystkie oddziaływania zawiera program rewalidacyjno-wychowawczy. Zajęcia zgodnie z § 8 rozporządzenia obejmują w szczególności:

- 1) naukę nawiązywania kontaktów w sposób odpowiedni do potrzeb i możliwości uczestnika zajęć;
- 2) kształtowanie sposobu komunikowania się z otoczeniem na poziomie odpowiadającym indywidualnym możliwościom uczestnika zajęć;
- 3) usprawnianie ruchowe i psychoruchowe w zakresie dużej i małej motoryki, wyrabianie orientacji w schemacie własnego ciała i orientacji przestrzennej;
- 4) wdrażanie do osiągania optymalnego poziomu samodzielności w podstawowych sferach życia;
- 5) rozwijanie zainteresowania otoczeniem, wielozmysłowe poznawanie otoczenia, naukę rozumienia zachodzących w nim zjawisk, kształtowanie umiejętności funkcjonowania w otoczeniu;
- 6) kształtowanie umiejętności współżycia w grupie;
- 7) naukę celowego działania dostosowanego do wieku, możliwości i zainteresowań uczestnika zajęć oraz przejawianej przez niego aktywności.

W odniesieniu do podnoszonych w piśmie wątpliwości odnośnie prawidłowości opracowania ipet, wyjaśniono, że programy te są tworzone dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim nie są obejmowane kształceniem specjalnym lecz realizują obowiązek szkolny biorąc udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych. Dla każdego uczestnika opracowuje się indywidualny plan zajęć.

²² Nr DZSE-WSPE.065.15.2015 i nr DWKI-WSPE.4035.787.2018.CZ

Jak wskazała Dyrektor ZSS plan taki został dla dziecka opracowany zespołowo przez nauczycieli specjalistów prowadzących zr-w. Powstanie programu poprzedziło przeprowadzenie diagnozy umiejętności funkcjonalnych dołączony do programu zajęć i przedstawiony matce dziecka i przez nią zaakceptowany 3 września 2018 r. Rozporządzenie nie wskazuje na wymóg wyrażenia zgody przez rodzica na realizację programu. Szkoła wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, mimo braku takiego wymogu, przekazuje program rodzicom do zaopiniowania (istnieje możliwość zgłoszenia uwag).

W odróżnieniu od ipet (gdzie na spotkania zespołu zapraszani są rodzice oraz przekazywana jest kopia ipet) program zr-w dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu głębokim nie ma takich wymogów.

Dodatkowo rodzice zostali zaproszeni na spotkanie, na którym omawiano sporządzony na prośbę rodziców aneks do indywidualnego programu dziecka. Został on zaakceptowany 3 grudnia 2018 r. z uwagami dotyczącymi nieujęcia w pełni potrzeb rozwojowych dziecka, wskazując że ujęto rozwijanie motoryki małej i dużej a pominięto potrzebę rehabilitacji ruchowej.

Dyrektor ZSS wskazała, że w latach szkolnych 2014/2015 do 2016/2017 część zr-w prowadzona była przez nauczyciela, który posiadał także kwalifikacje w zakresie rehabilitacji, podobnie jak w roku 2018/2019, lecz ze względu na wypadek pedagoga nie zaplanowano dla niej prowadzenia zr-w. Pedagog ta prowadziła zajęcia na stanowisku nauczyciela, nie rehabilitanta, w jej zastępstwie wykonywali pracę nauczyciele z odpowiednimi do prowadzenia zr-w kwalifikacjami. Dyrektor wskazała ponadto na działania jakie podejmowała w celu zatrudnienia w szkole fizjoterapeutki.

Uczestnik zr-w obejmowany jest pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z zaleceniami w orzeczeniu o potrzebie zr-w. Jak wskazała Dyrektor w aktualnym orzeczeniu dziecka nie ma wskazanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wsparcie psychologiczne zapewniane jest poprzez psychologa współpracującego z nauczycielami prowadzącymi zr-w w opracowywaniu programów tych zajęć.

Z odpowiedzi z 28 stycznia 2019 r. udzielonej rodzicom dziecka przez Starostę Krośnieńskiego (po uprzedniej rozmowie matki dziecka z Wicestarostą w dniu 18 stycznia 2019 r.) wynika m.in., że dziecko objęto zgodnie z orzeczeniem zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi w zakresie odpowiadającym wymogom wynikającym z rozporządzenia, opracowano w sposób właściwy indywidualny plan zajęć wraz z aneksem, który warunkowo został zaakceptowany, zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych nauczycieli i nie było możliwości wykonywania rehabilitacji medycznej w ramach prowadzonych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Skarżąca w piśmie do NIK z 28 grudnia 2018 r. zakwestionowała działania Starostwa w zakresie wydatków organu prowadzącego „za niepełnosprawność” syna:

1. z części oświatowej subwencji ogólnej,
2. z dodatkowych środków naliczanych na kształcenie specjalne w ramach subwencji oświatowej,
3. w zakresie wypełniania obowiązku wydatkowania środków w wysokości nie mniejszej niż naliczone w subwencji oświatowej na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy,
4. kontroli wydatków tych środków.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych jednostka samorządu terytorialnego w roku budżetowym na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego oraz na organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych przeznacza środki w wysokości

nie mniejszej niż kwota przewidziana w części oświatowej subwencji ogólnej. Wymóg ten dotyczy nakładów ponoszonych w skali całego budżetu na ten cel, a nie na poszczególnych uczniów/wychowanków.

W odniesieniu do ww. kwestii ustalono, że latach 2017-2020 wydatki Powiatu przekraczały kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w poszczególnych latach, i tak:

- 2017 r. – 4 680,9 tys. zł, wydatki – 4 811,4 tys. zł;
- 2018 r. - 5 205,2 tys. zł, wydatki – 5 277,3 tys. zł;
- 2019 r. – 5 114, 5 tys. zł, wydatki – 5 679,4 tys. zł;
- 2020 r. – 4 852, 1 tys. zł, wydatki – 6 315,4 tys. zł.

Metryczka subwencji oświatowej jest dokumentem zbiorczym zawierającym dane kalkulacyjne przyjęte do obliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla danej jednostki samorządu terytorialnego. Dokument ten wskazuje na metodę naliczania subwencji, a nie na jej przeznaczenie. Nie zawiera danych osobowych konkretnych uczniów, w związku z powyższym środki te nie są przeznaczone na konkretnego ucznia/wychowanka, a jedynie na określony cel.

Stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 3 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego²³, o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Wydatki budżetowe ujmowane są zgodnie z klasyfikacją budżetową, na które składały się: koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi, zakup pomocy dydaktycznych i materiałów, zakup usług, media oraz pozostałe koszty (m.in. podatek od nieruchomości, ZFŚS). W latach 2017-2018 wydatki na wynagrodzenia i pochodne w ZSS w rozdziale 80102 – Szkoły podstawowe specjalne – stanowiły ponad 85 % ogółu wydatków.

Bieżącej kontroli wydatków na ww. cel dokonuje główny księgowy Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół, poprzez analizę dokumentów finansowych stanowiących podstawę ujęcia wydatku w ewidencji księgowej, a Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przeprowadziła w roku 2019 kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Powiatu Krośnieńskiego za rok 2018 w powyższym zakresie nie formułując uwag.

Ponadto w latach 2016-2021 Powiat 4-krotnie bezskutecznie aplikował o środki (do UMWL, Wojewody Lubuskiego, Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Banku Gospodarstwa Krajowego) z przeznaczeniem na przebudowę lub budowę obiektu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych.

(akta kontroli str. 621-677, 1157-1179)

1.14. Jak wynika z wyjaśnień Starosty odnośnie kwestii:

- ✓ dodatkowych obowiązków nałożonych na Powiat w zakresie zadań oświatowych (od 2017 r.), a na które nie zostały przekazane środki z budżetu państwa:

bieżące wydatki i dochody oświatowe rosą nieprzerwanie od kilku lat; dodatkowo zauważamy sukcesywny wzrost różnicy pomiędzy tymi dwiema wielkościami; reformy oświaty przeprowadzone na przestrzeni ostatnich lat, nie nałożyły na samorząd powiatowy dodatkowych zadań, skutkujących wzrostem

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 38, ze zm.

nakładów finansowych; natomiast jako główny powód wzrostu udziału środków własnych w wydatkach oświatowych, wskazać należy nieadekwatny algorytm podziału subwencji oświatowej, który nie odzwierciedla rzeczywistych kosztów utrzymania oświaty; jako organ prowadzący dla szkół ponadpodstawowych obawiamy się natomiast drastycznego spadku uczniów w roku szkolnym 2024/2025, kiedy to do klas pierwszych przyjdzie rocznik uczniów, których rodzice nie zdecydowali się posłać do szkół w wieku sześciu lat. Małe oddziały z pewnością zwiększą lukę pomiędzy wydatkami a dochodami;

- ✓ źródeł zwiększenia wydatków ponoszonych ze środków własnych Powiatu na zadania oświatowe:

na zwiększenie wydatków, które powiat zobowiązany jest ponieść ze środków własnych wpływa przede wszystkim finansowanie oświaty w sposób nieadekwatny do nałożonych zadań; tendencja spadku udziału subwencji oświatowej w podstawowych wydatkach bieżących obserwowana w całym kraju pokazuje, że środki przeznaczane z budżetu państwa są kalkulowane na poziomie, który nie jest w stanie pokrywać finansowania nauczania; do najistotniejszych czynników wzrostu kosztów, zaliczyć możemy:

- *nieadekwatny algorytm podziału subwencji oświatowej, który nie odzwierciedla rzeczywistych proporcji kosztów utrzymania szkół,*
- *wzrost kwoty bazowej i minimalnego wynagrodzenia nauczycieli,*
- *rosnąca płaca minimalna pracowników administracji i obsługi,*
- *zmiana struktury awansu zawodowego nauczycieli, a w szczególności zwiększający się odsetek nauczycieli dyplomowanych,*
- *brak dodatkowego finansowania kosztów wynagrodzeń nauczycieli na urloпах zdrowotnych, pomimo ustawowego zagwarantowania możliwości skorzystania z urlopu, przy jednoczesnym braku wpływu organu prowadzącego na fakt czy urlop brany jest w każdym przypadku w sposób zasadny,*
- *niska wysokość wag przeliczeniowych dla uczniów korzystających z nauczania indywidualnego lub ustalenie indywidualnej ścieżki nauczania, pomimo ustawowego zagwarantowania możliwości skierowania dziecka na wskazany sposób nauczania; poza tym danie możliwości wyboru przez rodzica zdalnej lub stacjonarnej możliwości nauczania indywidualnego pociąga za sobą duże prawdopodobieństwo znaczącego wzrostu tej formy nauczania,*
- *ustalenie w przepisach minimalnej wysokości dodatku za wychowawstwo na poziomie 300 zł miesięcznie (art. 34a Karty Nauczyciela),*
- *częste zmiany w podstawie programowej kształcenia w zawodach, skutkujące koniecznością ciągłej modernizacji bazy dydaktycznej,*
- *konieczność modernizacji infrastruktury szkolnej i bazy sportowej w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki,*
- *rosnące ceny gazu i energii elektrycznej, skutkujące wzrostem kosztów utrzymania szkół;*

- ✓ pomocy rzeczowej od administracji rządowej na funkcjonowanie szkół i przedszkoli:

w związku z trwającą epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 w roku szkolnym 2020/2021 szkoły i placówki oświatowe otrzymały od administracji rządowej pomoc rzeczową w postaci środków ochrony (maseczki jednorazowe, rękawiczki, przenośne termometry oraz płyny do dezynfekcji;

- ✓ ewentualnych przypadków zwalniania nauczycieli i/lub obniżenia pensum w związku z COVID-19:

w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat (...) nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli w związku z trwającą sytuacją epidemiologiczną;

- ✓ monitorowania problemu wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży oraz działań podejmowanych w tym zakresie:

szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Powiat (...), w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, monitorowały problem wyłączenia cyfrowego w placówkach; uczniowie otrzymali pomoc m.in. w wypożyczeniu sprzętu do nauki zdalnej oraz szeroko pojętą pomoc psychologiczno-pedagogiczną; ponadto w przypadku szkół specjalnych, ze względu na specyfikę szkoły zadania przygotowywane były w formie dogodnej dla ucznia, bez konieczności łączenia się online;

- ✓ ewentualnych problemów przy realizacji zadań oświatowych występujących w Powiecie (np. czy z uwagi na brak nauczycieli i/lub sal lekcyjnych):

- *brak efektywnego finansowania zadań oświatowych w Polsce – obecny system oparty na podziale części oświatowej subwencji ogólnej nie zapewnia prawidłowego wykonywania zadań oświatowych; brak jest wystarczających środków na modernizację bazy dydaktycznej, remonty oraz doposażenie szkół; częste zmiany w podstawie programowej kształcenia w zawodzie skutkują koniecznością modernizacji bazy edukacyjnej; Powiat (...) modernizuje bazę ze środków własnych; aplikujemy również o środki zewnętrzne na ten cel,*
- *problem z zapewnieniem obsady kadrowej w szkołach, szczególnie w zakresie przedmiotów zawodowych, matematycznych i języków obcych – brak kadry powoduje konieczność zatrudniania osób bez kwalifikacji oraz nauczycieli przebywających na emeryturze; problem ten dotyczy większości samorządów w Polsce,*
- *nauka w szkołach ponadpodstawowych tzw. podwójnego rocznika spowodowała że szkoły wydłużyły godziny nauki; ze względu na ograniczoną ilość pomieszczeń i zwiększoną liczbę oddziałów nie ma możliwość reorganizacji godzin prowadzenia zajęć; wpływa to dodatkowo na koszty utrzymania szkół,*
- *z uwagi na brak komunikacji publicznej w godzinach popołudniowych uczniowie niechętnie biorą udział w zajęciach dodatkowych, kołach zainteresowań lub zajęciach wyrównawczych,*
- *prawo nauczycieli do korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia - pomimo ustawowego zagwarantowania możliwości skorzystania z urlopu, brak jest dodatkowego źródła finansowania dla tego rodzaju nieobecności nauczyciela;*

(akta kontroli str. 18-26)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą Powiat podejmował działania zapewniające warunki do realizacji zadań oświatowych. Opracowano *Program Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego 2020*, w którym zidentyfikowano problemy w zakresie realizacji

zadań oświatowych oraz wytyczono priorytetowe kierunki działań zmierzających do zapewnienia poprawy warunków nauczania w szkołach i placówkach oświatowych.

W ramach realizacji zadań własnych, Powiat prowadził łącznie siedem jednostek oświatowych, co w pełni zaspokajało potrzeby w tym zakresie. Celem wyeliminowania zidentyfikowanych problemów związanych z realizacją zadań oświatowych, Powiat podejmował stosowne działania (np. wyposażenie pracowni w ramach kształcenia zawodowego, remonty sal i pracowni lekcyjnych itp.).

Starosta terminowo przekazywał Radzie Powiatu coroczne informacje o stanie realizacji zadań oświatowych. Uczniom szkół zapewniono dodatkowe zajęcia edukacyjne, weryfikowano i potwierdzano także dane wykazywane przez szkoły w *Systemie Informacji Oświatowej* (dalej: *SIO*).

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Finansowanie zadań oświatowych.

2.1. W uchwałach budżetowych na poszczególne lata objęte kontrolą Powiat planował dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości, wynikającej z informacji otrzymanych w tym zakresie od ministra właściwego do spraw finansów publicznych, tj.²⁴:

- w 2017 r. – 12 804 653 zł, po zmianach 12 559 395 zł,
- w 2018 r. – 12 540 950 zł, po zmianach 13 016 888 zł,
- w 2019 r. – 14 039 306 zł, po zmianach 13 358 589 zł,
- w 2020 r. – 15 155 425 zł, po zmianach 15 403 495 zł,
- w 2021 r. – 16 596 422 zł, po zmianach 16 484 511 zł.

(akta kontroli str. 213-375)

2.2. W okresie objętym kontrolą Powiat otrzymał środki z budżetu państwa i innych źródeł na realizację zadań oświatowych we wskazanej niżej wysokości:

- a) w 2017 r. dochody Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 18 171,56 tys. zł (tj. 29,9% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- ✓ części oświatowej subwencji ogólnej – 12 559,39 tys. zł oraz rezerwy tej części – 57,14 tys. zł (tj. 20,8% dochodów ogółem),
 - ✓ dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 70,28 tys. zł (tj. 0,1% dochodów ogółem),
 - ✓ środków z innych źródeł²⁵ na zadania oświatowe – 5 484,75 tys. zł (tj. 9,0% dochodów ogółem),
- b) w 2018 r. dochody Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 15 280,14 tys. zł (tj. 24,3% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- ✓ części oświatowej subwencji ogólnej – 13 016,89 tys. zł (tj. 20,7% dochodów ogółem),
 - ✓ dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 79,61 tys. zł (tj. 0,1% dochodów ogółem),
 - ✓ środków z innych źródeł na zadania oświatowe – 2 134,33 tys. zł (tj. 3,4% dochodów ogółem),

²⁴ Wartości (plan po zmianach) podane bez rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

²⁵ W latach 2017-2021 środki z innych źródeł na zadania oświatowe pochodziły w szczególności z tytułu: dochodów własnych szkół na wydzielonym rachunku dochodów (np.: wpływy z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw, wpływy z najmu składników majątkowych, z dofinansowania własnych zadań, tj. „Modernizacji kształcenia zawodowego w Powiecie Krośnieńskim”, projektów *Erasmus* w szkołach Euroregionu, z dochodów z darowizn, wynajmu sal lub hali sportowej.

- c) w 2019 r. dochody Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 15 438,85 tys. zł (tj. 24,9% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- ✓ części oświatowej subwencji ogólnej – 13 358,5 tys. zł oraz z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej – 304,5 tys. zł (tj. 22% dochodów ogółem),
 - ✓ dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 143,97 tys. zł (tj. 0,2% dochodów ogółem),
 - ✓ środków z innych źródeł na zadania oświatowe – 1 631,9 tys. zł (tj. 2,6% dochodów ogółem),
- d) w 2020 r. dochody Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 19 180,09 tys. zł (tj. 26,1% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- ✓ części oświatowej subwencji ogólnej – 15 403,4 tys. zł oraz z rezerwy tej części – 83,0 tys. zł (tj. 21% dochodów ogółem),
 - ✓ dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 80,5 tys. zł (tj. 0,1% dochodów ogółem),
 - ✓ środków z innych źródeł na zadania oświatowe – 3 613,08 tys. zł (tj. 4,9% dochodów ogółem),
- e) według stanu na 30 września 2021 r. dochody Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 14 767,02 tys. zł (tj. 24,5% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- ✓ części oświatowej subwencji ogólnej – 13 992,87 tys. zł (tj. 23,2% dochodów ogółem),
 - ✓ dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 172,15 tys. zł (tj. 0,29% dochodów ogółem),
 - ✓ pozostałych dotacji oraz środków z innych źródeł na zadania oświatowe – 602 tys. zł (tj. 1% dochodów ogółem).

Jak wynika z powyższego udział dochodów Powiatu z części oświatowej subwencji ogólnej (wraz z rezerwą) oraz dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe w dochodach ogółem utrzymywał się na poziomie odpowiednio od 20,7% (w 2017 r.) do 22% (w 2019 r.) oraz od 0,1% (w 2020 r.) do 0,2% (w 2019 r.).

W 2018 r. Powiat nie otrzymał środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

(akta kontroli str. 607-608)

2.3. W 2021 r. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wydał decyzję²⁶ zobowiązującą do zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2017 w wysokości 64 782 zł (otrzymanej na skutek nieprawidłowych danych wykazanych w SIO, według stanu na 30 września 2016 r.). W odpowiedzi na ww. decyzję Starosta wniósł²⁷ o ponowne rozpatrzenie sprawy. Do 30 września 2021 r. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej nie wydał decyzji w przedmiotowej sprawie.

Ponadto, w wyniku analizy danych stanowiących podstawę przyznania ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w 2018 r. przeprowadzonej przez ZEAS,

²⁶ Decyzja Nr ST4.4759.138.2021.3.BAT z 12 kwietnia 2021 r.

²⁷ Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy Nr ZEAS.3323.68.2021 z 28 kwietnia 2021 r.

Minister Finansów orzekł²⁸ o zmniejszeniu tej części subwencji (zwrocie do budżetu państwa) o 49 320 zł.

(akta kontroli str. 154-175, 576-585)

2.4.1. W okresie objętym kontrolą Powiat na finansowanie zadań oświatowych poniósł wydatki w niżej wskazanej wysokości:

- a) w 2017 r. wydatki Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 19 798,98 tys. zł (tj. 32,7% wydatków ogółem), w tym:
 - ✓ wydatki bieżące – 19 505,18 tys. zł (z czego 14 182,52 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),
 - ✓ wydatki majątkowe – 293,8 tys. zł, z czego wydatki inwestycyjne 293,8 tys. zł, które stanowiły 5,7% wydatków inwestycyjnych Powiatu ogółem,
- b) w 2018 r. wydatki Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 19 228,63 tys. zł (tj. 29,4% wydatków ogółem), w tym:
 - ✓ wydatki bieżące – 18 933,59 tys. zł, z czego 14 501,0 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),
 - ✓ wydatki majątkowe – 295,04 tys. zł; wydatki inwestycyjne były równe wydatkom majątkowym i stanowiły 3,3% wydatków inwestycyjnych Powiatu ogółem,
- c) w 2019 r. wydatki Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 19 337,07 tys. zł (tj. 28,3% wydatków ogółem), w tym:
 - ✓ wydatki bieżące – 19 285,86 tys. zł, z czego 15 865,06 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi;
 - ✓ wydatki majątkowe – 51,21 tys. zł; wydatki inwestycyjne były równe wydatkom majątkowym i stanowiły 0,4% wydatków inwestycyjnych Powiatu ogółem;
- d) w 2020 r. wydatki Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 22 960,44 tys. zł (tj. 33,7% wydatków ogółem), w tym:
 - ✓ wydatki bieżące – 22 134,25 tys. zł, z czego 18 752,7 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi;
 - ✓ wydatki majątkowe – 826,19 tys. zł; wydatki inwestycyjne były równe wydatkom majątkowym i stanowiły 14,6% wydatków inwestycyjnych Powiatu ogółem;
- e) według stanu na 30 września 2021 r. wydatki Powiatu na zadania oświatowe ogółem wyniosły 18 489,93 tys. zł (tj. 35,95% wydatków ogółem), w tym:
 - ✓ wydatki bieżące – 18 283,24 tys. zł, z czego 16 462,1 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi,
 - ✓ wydatki majątkowe – 311,31 tys. zł; wydatki inwestycyjne były równe wydatkom majątkowym i stanowiły 8,5% wydatków inwestycyjnych Powiatu ogółem.

Z analizy sprawozdań Rb-27S oraz Rb-28S wynika, że Powiat w poszczególnych latach przeznaczył na zadania oświatowe całość otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej.

(akta kontroli str. 611-612)

²⁸ Decyzja Nr ST5.4755.53.2018.3.BKU z 11 lipca 2018 r.

2.4.2. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. Powiat otrzymał środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 489,07 tys. zł, z tego:

- 57,1 tys. zł w 2017 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 Karty Nauczyciela albo art. 225 ustawy wprowadzającej ustawę Prawo Oświatowe, w tym także przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela (50,0 tys. zł)²⁹ oraz na pomoc j.s.t. w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek publicznych prowadzonych (dotowanych) przez j.s.t. (7,1 tys. zł)³⁰,
- 304,5 tys. zł w 2019 r. z przeznaczeniem na zwiększenie wynagrodzeń nauczycieli (299,3 tys. zł)³¹ oraz na pomoc j.s.t. w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek publicznych prowadzonych (dotowanych) przez j.s.t. (5,2 tys. zł)³²,
- 83,0 tys. zł w 2020 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji zajęć³³,

Ponadto, Powiatowi przyznano w 2021 r.³⁴ (do 30 września) z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej 44,4 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego³⁵.

Ww. środki zostały przeznaczone w całości na zadania oświatowe wyszczególnione w pismach Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, tj.:

- w 2017 r. – usuwanie skutków zdarzeń losowych w budynkach jednostek oświatowych (uszkodzenie komina wentylacyjnego w hali Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie w wyniku silnych wiatrów i uszkodzenie sieci kanalizacyjnej podłączonej do budynku hali sportowej Europejskiego Centrum Kształcenia Zawodowego w Gubinie w wyniku silnego deszczu) oraz wypłata odpraw siedmiu nauczycielom zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela,
- w 2019 r. – wypłata podwyższonych wynagrodzeń nauczycieli oraz usuwanie skutków zdarzeń losowych w budynkach jednostek oświatowych (uszkodzenie elewacji i ogrodzenia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Gubinie w wyniku zerwania się konarów drzew),
- w 2020 r. – realizacja nauki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- w 2021 r. – realizacja zajęć wspomagających uczniów w opanowywaniu wiedzy i utrwalania umiejętności.

²⁹ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4750.32.2017.49p z 28 listopada 2017 r.

³⁰ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4750.6.2017.9p z 4 sierpnia 2017 r.

³¹ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4750.8.2019.p z 13 września 2019 r.

³² Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4751.13.2019.4p z 11 października 2019 r.

³³ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4750.6.2020.p z 27 listopada 2020 r.

³⁴ Według stanu na 30 września 2021 r. kwota nie ujęta w uchwale Rady Powiatu.

³⁵ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST5.4751.10.2021.6p z 16 września 2021 r.

2.4.3. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. Starostwo zaplanowało 586,38 tys. zł i otrzymało 529,53 tys. zł, tj. 90,3%, ze środków pochodzące z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe. Powiat nie otrzymywał dotacji z przeznaczeniem na: zadania inwestycyjne szkół i placówek oświatowych, wspieranie edukacji na obszarach wiejskich, dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów oraz pomoc uczennicom w ciąży.

Starostwo otrzymało w badanym okresie dotacje na:

- dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego – we wszystkich latach objętych kontrolą łącznie: kwota otrzymana: 40,13 tys. zł, kwota wydatkowana: 39,2 tys. zł (97,7%),
- sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych – we wszystkich latach objętych kontrolą łącznie: kwota otrzymana 128,71 tys. zł, kwota wydatkowana: 112,48 tys. zł (87,4%),
- inne - we wszystkich latach objętych kontrolą łącznie: kwota otrzymana: 417,54 tys. zł, kwota wydatkowana: 377,86 tys. zł (90,5%).

Wykorzystanie dotacji otrzymanych z budżetu państwa na zadania oświatowe zostało zbadane na próbie pięciu tytułów o łącznej wartości wydatków 173 tys. zł, tj.:

- w 2017 r. dotacja z przeznaczeniem na wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej - wykonanie 20,04 tys. zł, tj. 99,7% kwoty otrzymanej 20,10 tys. zł,
- sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w 2018 r. - wykonanie 30,97 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej 30,97 tys. zł, i w 2020 r. - wykonanie 24,3 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej 24,3 tys. zł,
- w 2019 r. dotacja z przeznaczeniem na rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” - wykonanie 14 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej 14 tys. zł,
- w 2021 r. – dofinansowanie dla oddziału przygotowania wojskowego w Liceum Ogólnokształcącym w Krośnie Odrz. (zakup wyposażenia specjalistycznego oraz pakietu ubiorczego) - wykonanie 83,7 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej 83,7 tys. zł,

W wyniku analizy ww. dotacji ustalono w szczególności, że:

- niewykorzystane środki pochodzące z dotacji na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w 2017 r. zostały terminowo (30.12.2017 r.) zwrócone na rachunek Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.,
- dotacje otrzymane na dofinansowanie zadań w zakresie: zakupu podręczników w latach 2018 i 2020, wyposażenie oddziału przygotowania wojskowego w 2021 i w ramach programu „Aktywna tablica” zostały wydatkowane w całości,
- przyczyną niewykorzystania dotacji w całości był zakup sprzętu w cenie niższej niż pierwotnie planowano (w zakresie dotacji na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej – Specjalny Ośrodek Społeczno – Wychowawczy w Gubinie),
- w każdym badanym przypadku dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 609, 1025-1089)

2.4.4. W latach objętych kontrolą Starostwo nie otrzymywało środków na realizację zadań oświatowych na podstawie porozumień z innymi podmiotami.

(akta kontroli str. 20)

2.4.5. W okresie objętym kontrolą Starostwo realizowało trzy projekty z dofinansowaniem ze środków UE, tj.: „Modernizacja szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim”, „Modernizacja infrastruktury szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim” oraz „Równe szanse w dostępie do wiedzy”³⁶. Pierwszy z projektów został zakończony i rozliczony w 2017 r., drugi został zakończony rzeczowo w październiku 2021 r. i pozostaje nierozliczony finansowo, natomiast termin realizacji trzeciego z projektów przypada na połowę 2022 r.

Analizie poddano wybrane zagadnienia w ramach projektu „Modernizacja infrastruktury szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim” - Poddziałanie 9.3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej – projekty realizowane poza formułą ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w okresie 5 października 2017 r. do 29 października 2021 r. o wartości 1.424.180,21 zł zgodnie z aneksem z 2 sierpnia 2021 r. do umowy nr RPLB.09.03.01-08-0003/18-00 z dnia 25 września 2021 r. zawartej pomiędzy Województwem Lubuskim (Instytucją Zarządzającą), a Powiatem Krośnieńskim (Beneficjentem). Wartość dofinansowania 1 188 931,10 zł.

W ramach realizacji ww. projektu przeprowadzone zostało m.in. postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na dostawę sprzętu IT na potrzeby szkół kształcenia zawodowego w Powiecie Krośnieńskim – Wyposażenie IT wraz z oprogramowaniem dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrz. Wartość zamówienia została określona w prawidłowy sposób i we właściwym terminie.

Ogłoszenie o przetargu ukazało się w BZP w dniu 4 grudnia 2020 r. – nr 762110-N-2020. Termin składania dokumentów upłynął 21 grudnia 2020 r. W postępowaniu wpłynęła jedna oferta. W wyniku postępowania przeprowadzonego zgodnie z zasadami prawa zamówień publicznych zawarto 15 stycznia 2021 r. umowę nr OR.272.000.41.2020 o wartości brutto 211 037,73 zł (tj. 14,82 % wartości całkowitej projektu), z wykonawcą, który złożył najkorzystniejszą ofertę. Protokołem odbioru z 22 stycznia 2021 r. potwierdzono dostawę zamówionego sprzętu bez uwag. Dostawa nastąpiła terminowo tj. w 7 dni od podpisania umowy, stosownie do § 2 pkt 1 umowy z wykonawcą. Środki wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a zakupiony sprzęt został protokolarnie przekazanych do szkół celem wyposażenia pracowni.

(akta kontroli str. 417-518, 521-575)

³⁶ Trzy projekty: 1) „Modernizacja szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim” Poddziałanie 8.4.1 Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego – projekty realizowane poza formułą ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, okres realizacji 01.07.2016 - 30.06.2022, wartość projektu 8.890.620,20 zł, na dzień 30.09.2021 r. wydatkowano 6.136.665,79 zł, 2) „Modernizacja infrastruktury szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim” Poddziałanie 9.3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej – projekty realizowane poza formułą ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, okres realizacji 05.10.2017 – 29.10.2021, wartość projektu 1.424.180,21 zł, na dzień 30.09.2021 r. wydatkowano 1.411.231,97 zł, 3) „Równe szanse w dostępie do wiedzy” Poddziałanie 8.2.1 Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie ofert edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, okres realizacji 01.09.2016 - 30.06.2017, wartość projektu i realizacja 400.023,75 zł. Poza Starostwem Powiatowym projekty z udziałem środków UE realizowały także szkoły i placówki oświatowe z terenu powiatu.

2.4.6. W kontrolowanym okresie cztery placówki oświatowe z terenu powiatu otrzymały łącznie 10 darowizn finansowych. Darowizny pieniężne, które otrzymały placówki oświatowe w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. wyniosły łącznie 45,5 tys. zł.

Najwyższa darowizna wyniosła 10 tys. zł (wrzesień 2017 r. – donator: fundacja PGE – cel: doposażenie stanowisk). Weryfikacja najwyższej kwotowo darowizny wykazała, że rozliczeniem z 2 listopada 2017 r. potwierdzono wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem i w pełnej wysokości.

Według dokumentacji dokonano zakupu dwóch komputerów/laptopów Dell oraz trzech projektorów Hitachi o łącznej wartości 12,5 tys. zł, w tym kwota 10 tys. zł ze środków fundacji, zgodnie z przeznaczeniem i decyzją o przyznaniu darowizny z 14 września 2017 r.

Ponadto w kontrolowanym okresie cztery placówki oświatowe (uzyskały darowizny rzeczowe od podmiotów zewnętrznych (w szczególności podmiotów gospodarczych, stowarzyszeń, fundacji), wśród których były m.in.:

- panele podłogowe oraz listwa profilowana do podłogi;
- suchy basen, materac gruby i oparcia, domek Igloo;
- sprzęt multimedialny (ekran Buenoscreen, głośniki, projektor BenQ MX528);
- sprzęt komputerowy - 4 monitory i komputery;
- piasek na boisko szkolne;
- dekoracje ścienne, panele podłogowe HDF;
- dron Xiaomi FiMiA3;
- ławki i krzesła do sal lekcyjnych;
- materace do łóżek oraz sofy do świetlicy w internacie;
- aparat fotograficzny CANON.

(akta kontroli str. 1090-1096)

2.4.7. W poszczególnych latach Starostwo pokryło lukę pomiędzy wydatkami na zadania oświatowe a dochodami uzyskanymi w związku z realizacją tych zadań (opisane powyżej) w następującej wysokości:

- w 2017 r. – 1 627,4 tys. zł,
- w 2018 r. – 3 948,5 tys. zł,
- w 2019 r. – 3 898,1 tys. zł,
- w 2020 r. – 3 780,4 tys. zł,
- w 2021 (do 30 września) – 3 722,9 tys. zł.

Ze środków własnych przeznaczonych na realizację zadań oświatowych Powiat pokrywał: 8,2% (w 2017 r.), 20,5% (w 2018 r.), 20,2% (w 2019 r.) i 16,5% (w 2020 r.) wydatków ogółem na zadania oświatowe.

Przyrównując wielkość środków otrzymanych w ramach subwencji oświatowej (wraz z rezerwą) do poszczególnych kategorii wydatków, subwencja pokrywała wynagrodzenia dla nauczycieli w latach 2017-2019 oraz za trzy kwartały 2021 r., za wyjątkiem 2020 r., kiedy do sfinansowania w całości wydatków z tytułu wynagrodzeń nauczycieli zabrakło 177,2 tys. zł³⁷.

(akta kontroli str. 610, 613)

³⁷ Różnica pomiędzy wydatkami na wynagrodzenia nauczycieli 15 663,72 tys. zł w 2020 r., a kwotą subwencji oświatowej łącznie z rezerwą 15 486,50 tys. zł

2.5. Z analizy wydatków na wynagrodzenia³⁸ nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych wynika w szczególności, że:

- a) w 2017 r.:
 - ✓ nauczyciel stażysta – 127,41 tys. zł (50,6 tys. zł na etat),
 - ✓ nauczyciel kontraktowy – 553,02 tys. zł (48,5 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel mianowany – 3 064,69 tys. zł (59,6 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel dyplomowany – 7 762,86 tys. zł (73,0 tys. zł),
- b) w 2018 r.:
 - ✓ nauczyciel stażysta – 305,66 tys. zł (49,1 tys. zł na etat),
 - ✓ nauczyciel kontraktowy – 562,25 tys. zł (51,7 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel mianowany – 2 796,87 tys. zł (61,2 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel dyplomowany – 8 049,81 tys. zł (78,0 tys. zł),
- c) w 2019 r.:
 - ✓ nauczyciel stażysta – 669,75 tys. zł (59,1 tys. zł na etat),
 - ✓ nauczyciel kontraktowy – 767,08 tys. zł (61,0 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel mianowany – 2 841,05 tys. zł (73,5 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel dyplomowany – 8 754,62 tys. zł (89,6 tys. zł),
- d) w 2020 r.:
 - ✓ nauczyciel stażysta – 684,79 tys. zł (58,0 tys. zł na etat),
 - ✓ nauczyciel kontraktowy – 885,6 tys. zł (63,2 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel mianowany – 3 286,83 tys. zł (82,2 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel dyplomowany – 10 806,5 tys. zł (96,5 tys. zł),
- e) według stanu na koniec września 2021 r.:
 - ✓ nauczyciel stażysta – 589,58 tys. zł (41,2 tys. zł na etat),
 - ✓ nauczyciel kontraktowy – 621,22 tys. zł (49,2 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel mianowany – 2 539,37 tys. zł (63,9 tys. zł),
 - ✓ nauczyciel dyplomowany – 8 931,36 tys. zł (77,8 tys. zł).

Wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat w okresie od 2017 r. do 2020 r. w przypadku nauczyciela:

- stażysty wzrosły o 14,7%,
- kontraktowego wzrosły o 30,2%,
- mianowanego wzrosły o 37,9%,
- dyplomowanego wzrosły o 32,2%.

(akta kontroli str. 613)

2.6. Zgodnie z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³⁹, w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli (do końca 2018 r. – 1%), z zastrzeżeniem ust. 2 (przepis ust. 1 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych prowadzonych przez j.s.t.).

W poszczególnych latach zaplanowane na ten cel wydatki przedstawiały się następująco:

- ✓ w 2017 r. – 44 953 zł, tj. 0,5% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,
- ✓ w 2018 r. – 90 441 zł, tj. 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,

³⁸ Wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

³⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2215, ze zm.

- ✓ w 2019 r. – 108 201 zł, tj. 1,05% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,
- ✓ w 2020 r. – 103 692 zł, tj. 0,86% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,
- ✓ od 1 stycznia do 30 września 2021 r. – 132 510 zł, tj. 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,

Jak wynika z powyższego, Powiat – z wyjątkiem 2017 r. – wyodrębnił środki przeznaczone na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych w wysokości wynikającej z cyt. wyżej przepisu.

(akta kontroli str. 203)

2.7. Analiza wydatków na wynagrodzenia pracowników administracyjnych i obsługi w szkołach i innych placówkach oświatowych w poszczególnych latach objętych kontrolą wykazała m.in., że:

- a) średnioroczna liczba etatów pracowników administracji oraz obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych, a także pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej utrzymywała się na zbliżonym poziomie, tj.:
 - średnioroczna liczba etatów pracowników administracji zatrudnionych oraz obsługi w placówkach oświatowych miała tendencję wzrostową odpowiednio od 11,8 (w 2017 r.) do 12,18 etatu (w 2021 r.) oraz od 39,55 (w 2017 r.) do 42,02 etatu (w 2021 r.),
 - średnioroczna liczba etatów pracowników administracji zatrudnionych w jednostkach obsługujących wynosiła od 5,08 (w 2020 r.) do 5,84 etatu (w 2021 r.),
- b) wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na etat pracowników administracji oraz obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych, a także pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej w okresie objętym kontrolą systematycznie wzrastały:
 - wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych wzrosły o 33,3% z poziomu 606,81 tys. zł w 2017 r. do 809,10 tys. zł w 2020 r. (przy czym wynagrodzenie w przeliczeniu na etat w tym okresie wzrosło o 31,8%),
 - wydatki na wynagrodzenia pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych wzrosły o 21,3% z poziomu 1 447,19 tys. zł w 2017 r. do 1 755,46 tys. zł w 2020 r. (przy czym wynagrodzenie w przeliczeniu na etat w tym okresie wzrosło o 23,2%),
 - wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej wzrosły o 21,3% z poziomu 375,41 tys. zł w 2017 r. do 455,60 tys. zł w 2020 r. (przy czym wynagrodzenie w przeliczeniu na etat wzrosło o 30,4%).

(akta kontroli str. 618-620)

2.8. W okresie objętym kontrolą Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrz. przyznawało nagrody za wyniki w nauce w latach 2016/2017 i 2017/2018 oraz nagrody za osiągnięcia sportowe w 2020 r. i 2021 r., a także stypendia sportowe w latach 2017 i 2018.

Stypendia sportowe w formie pieniężnej przyznano łącznie 60-krotnie (25 osób w roku 2017, kwota ogółem 12 500 zł i 35 osób w roku 2018, kwota ogółem 13 200 zł). Stypendia w formie gotówkowej wręczono na uroczystym spotkaniu, Starostwo nie weryfikowało w szczególny sposób ich wydatkowania.

Nagrody o charakterze rzeczowym lub vouchery przyznano: za osiągnięcia sportowe w 2020 r. – 7 osobom, kwota ogółem 2 000 zł, w 2021 r. - 7 osobom, kwota ogółem 1 600 zł, oraz osiągnięcia w nauce za lata szkolne 2016/2017 – 14 osób w kwocie łącznej 1 824,84 zł i za 2017/2018 – 11 osób, łącznie 1 100 zł.

W procesie przyznawania ww. pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym brali udział m.in. dyrektorzy szkół.

(akta kontroli str. 586-598, 1112-1156)

2.9. W okresie objętym kontrolą wydatki ponoszone przez Starostwo na edukację przypadające na jednego (statystycznego) ucznia wynosiły:

- w 2017 r. – 14 736,00 zł
- w 2018 r. – 14 932,54 zł
- w 2019 r. – 13 976,04 zł
- w 2020 r. – 14 035,67 zł,
- w 2021 r. (do 30 września) – 10 300,67 zł.

Wydatki ponoszone na edukację jednego ucznia zmalały pomiędzy rokiem 2017 a 2020 o 4,75%. Wpływ na powyższe miała struktura uczniów. Uczniowie technikum w 2017 r. stanowili 45,5%, natomiast w 2020 r. już 52,7% uczniów (wzrost z 497 do 705 uczniów), co przełożyło się na spadek wydatków na oświatę na jednego ucznia technikum z 13 553,18 zł w 2017 r. do 11 571,59 zł w 2020 r. tj. o 14,6%.

(akta kontroli str. 614)

2.10. W wyniku analizy porównawczej zapisów w ewidencji księgowej z rocznymi zbiorczymi sprawozdaniami budżetowymi Rb-27S oraz Rb-28S za lata 2017-2020 oraz według stanu na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe ustalono, że dane ujęte w ww. sprawozdaniach są zgodne z wynikającymi z prowadzonej ewidencji⁴⁰.

(akta kontroli str. 680-1024)

2.11. W 2019 r. Powiat zaciągnął kredyt na wyprzedzające finansowanie zadania „Modernizacja infrastruktury szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim”, realizowanego w ramach Poddziałania 9.3.1. *Rozwój infrastruktury edukacyjnej – projekty realizowane poza formułą ZIT*, na kwotę 1 160,0 tys. zł. Kredytu udzielił Bank Polskiej Spółdzielczości. Kredyt został częściowo spłacony w 2020 r. po uzyskaniu refundacji wydatków (na kwotę 720,0 tys. zł). Pozostała kwota (440,0 tys. zł) zostanie spłacona po otrzymaniu refundacji z instytucji dofinansowującej.

(akta kontroli str. 18-26)

2.12/13. Do końca roku szkolnego 2017/2018 na terenie powiatu funkcjonowała jedna placówka niepubliczna prowadząca nabór, której organem rejestrującym był Powiat (pkt 1.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego). W kontrolowanym okresie w Powiecie obowiązywały uchwała z 30 grudnia 2015 r., a następnie uchwała z 28 marca 2018 r., dotyczące udzielania i rozliczania dotacji dla szkół niepublicznych, w których zawarto uprawnienie do kontroli środków przekazywanych w ramach dotacji

⁴⁰ Badaniem objęto prawidłowość danych na poziomie łącznych wartości dla następujących działów: 801 Oświata i wychowanie oraz 854 Edukacyjna opieka edukacyjna oraz rozdziałów: 80102, 80103, 80115, 80117, 80120, 80134, 80146, 80153, 80195, 85403, 85404, 85406, 85410, 85417, 85446, 85495.

dla szkół niepublicznych.⁴¹ W latach 2017-2018 Starostwo nie kontrolowało prawidłowości wykorzystania dotacji oświatowej w niepublicznych placówkach prowadzonych na terenie powiatu.

W roku 2017 podmiot prowadzący szkołę niepubliczną otrzymał 80 009,74 zł dotacji, natomiast w okresie do końca sierpnia 2018 r. – 31 903,80 zł. Łącznie w okresie objętym kontrolą podmiot ten otrzymał 111 913,54 zł.

Zgodnie z ww. uchwałami (stosownie do § 1 pkt 2. uchwały z 2015 r. i § 3 pkt. 2 uchwały z 2018 r.) podmiot prowadzący placówkę złożył w terminie do 30 września roku poprzedzającego wniosek o udzielenie dotacji (wnioski wpłynęły do Starostwa 28 września 2016 r. i 26 września 2017 r.).

Badaniem szczegółowym objęto rozliczenie dotacji za osiem miesięcy 2018 r. stanowiącą 28,5% wartości ogółem dotacji na ten cel, w wyniku czego ustalono, że wysokość dotacji określana była prawidłowo.

Za wszystkie osiem miesięcy 2018 r. wnioski o dotację wpłynęły terminowo. Wnioskowana kwota dotacji za ww. okres o którą ubiegał się podmiot prowadzący szkołę niepubliczną była wyliczona poprawnie (zgodna z ustaloną przez Powiat kwotą dotacji na jednego ucznia na rok 2018 r.). Środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na wynagrodzenia kadry pedagogicznej.

(akta kontroli str. 376-416)

2.14. W ocenie Starosty, do najważniejszych potrzeb Powiatu w zakresie inwestycji oświatowych należy: (...) *zadanie polegające na pozyskaniu nowej siedziby dla Zespołu Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim. Zadanie to stanowi od lat jeden z nierozwiązanych problemów. Obecna siedziba nie jest przystosowana do osób niepełnosprawnych (wąskie korytarze oraz brak windy uniemożliwiają swobodę ruchu uczniom z niepełnosprawnością). Zbyt mała liczba pomieszczeń dydaktycznych utrudnia prowadzenie procesu kształcenia i rehabilitacji psychospołecznej. Pomimo starań i wielu prób pozyskania środków na ten cel, nie udało się dotychczas zrealizować tego zadania.*

Modernizacji wymaga również infrastruktura sportowa zlokalizowana przy szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie miasta Gubina. Dwie funkcjonujące hale sportowe są dość mocno wyeksploatowane i wymagają gruntownego remontu. W chwili obecnej złożony jest wniosek o środki z programu „Sportowa Polska” na modernizację tych obiektów. Wniosek podlega ocenie formalnej.

Ponadto w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, potrzebne są remonty budynków, które stanowią siedzibę poszczególnych szkół. Dofinansowania wymaga również baza dydaktyczna, szczególnie kształcenia zawodowego.

Wśród najważniejszych oświatowych zadań inwestycyjnych zrealizowanych w latach 2017-2021 znalazły się:

a) *w ramach realizacji projektu „Modernizacja szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim”, realizowanego w ramach Poddziałania 8.4.1 Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego – projekty realizowane poza formułą ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – zakupiono sprzęt i pomoce dydaktyczne dla trzech szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat (...), za kwotę*

⁴¹ Uchwała nr XI/92/2015 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie trybu i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych na terenie Powiatu Krośnieńskiego przez osoby prawne i fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania oraz uchwała nr XXX/219/2018 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i

ogółem 821.802,26 zł. Projekt realizowany od roku 2016. Planowany okres zakończenia projektu to 30 czerwca 2022 r.,

b) w ramach realizacji projektu „Modernizacja infrastruktury szkolnictwa zawodowego w Powiecie Krośnieńskim”, realizowanego w ramach Poddziałania 9.3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej – projekty realizowane poza formułą ZIT – dokonano modernizacji infrastruktury oraz zakupiono sprzęt i pomoce dydaktyczne dla trzech szkół ponadpodstawowych dla których organem prowadzącym jest Powiat (...), za kwotę ogółem 1.362.223,87 zł. Z powyższej kwoty 841.993,31 zł przeznaczono na modernizację infrastruktury szkolnictwa zawodowego, a kwotę 520.230,56 zł na wyposażenie szkół zawodowych. Projekt realizowany w latach 2018-2021,

c) zakup pomocy dydaktycznych w formie sprzętu IT dla Europejskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie - zadanie realizowane ze środków własnych (2019 r.). Koszt zadania 30.409 zł.

d) modernizacja systemu oddymiania klatki schodowej w Internacie w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie - zadanie realizowane ze środków własnych (2019 r.). Koszt zadania 25.996,05 zł.

e) modernizacja instalacji elektrycznej w hali sportowej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Krośnie Odrzańskim - zadanie realizowane ze środków własnych (2019 rok). Koszt zadania 25.215,00 zł.

f) wyposażenie kuchni funkcjonującej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Gubinie - zadanie realizowane ze środków programu „Posiłek w domu i w szkole” (2019 rok). Koszt zadania 60.887,60 zł.

g) remont warsztatów w Europejskim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie - wykonanie nowego podjazdu - zadanie realizowane ze środków własnych (2020 rok). Koszt zadania 21.000 zł.

h) modernizacja toalet w hali sportowej oraz oświetlenia w warsztatach szkolnych w Zespole Szkół Licealnych i Technicznych w Gubinie - zadanie realizowane ze środków własnych (2020 rok). Koszt zadania 75.120,044 zł.

i) w ramach realizacji umowy o powierzenie grantu nr 1885/2020 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej - Powszechny dostęp do szybkiego Internetu – zakupiono laptopy dla szkół dla których organem prowadzącym jest Powiat Krośnieński, za kwotę ogółem 69.969,68 zł. Zadanie realizowane było w roku 2021.

(akta kontroli str. 18-26)

2.15/16. Zgodnie z uchwałą Rady Powiatu⁴² na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r., funkcjonujące dotychczas:

- ✓ Gimnazjum Specjalne nr 2 (wchodzące w skład Zespołu Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim) zostało włączone do Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 4,
- ✓ Gimnazjum Specjalne nr 3 (wchodzącego w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gubinie) zostało włączone do Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 4.

⁴² Uchwała nr XXII/164/2017 z dnia 29 marca 2017 r. ws. dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą - Prawo oświatowe oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych na terenie Powiatu Krośnieńskiego na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r.

Wydatki które poniósł Powiat związane były głównie z obsługą techniczną reformy (np. koszty nowych pieczęci, tablic informacyjnych, zmian treści stron internetowych). Ponieważ gimnazja funkcjonowały w zespołach szkół, mienie po ich likwidacji (pomoce dydaktyczne, wyposażenie) zostało wykorzystane przez pozostałe placówki oświatowe wchodzące w ich skład.

(akta kontroli str. 18-26)

2.17. W 2020 r. Zarząd Powiatu przeznaczył dodatkowe środki z budżetu powiatu (ponad 37 tys. zł) na przeciwdziałanie rozprzestrzeniania się COVID-19 w jednostkach oświatowych. Z ww. środków szkoły dokonały zakupu środków ochrony osobistej, drobnego wyposażenia, stacji i dystrybutorów płynu do dezynfekcji.

(akta kontroli str. 18-26, 197-202)

2.18. W związku z pandemią COVID-19, w szkołach i placówkach oświatowych dla których organem prowadzącym jest Powiat, nie odnotowano znacznego spadku wydatków na funkcjonowanie placówek.

(akta kontroli str. 18-26)

2.19. Z wyjaśnień Starosty w kwestii ewentualnego nierealizowania zadań oświatowych spowodowanym brakiem środków finansowych wynika, że *Powiat (...) realizuje zadania, które należą do jego zadań własnych. Należą do nich: zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych oraz oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi, szkół sportowych oraz placówek wymienionych w art. 2 pkt 3 – 8 ustawy Prawo oświatowe (...), z wyjątkiem szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.*

(akta kontroli str. 18-26)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W budżecie na 2017 r. Powiat nie zapewnił wyodrębnienia środków na finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, wbrew art. 70a ust. 1 i 2 ustawy Karta Nauczyciela. Wyodrębnione środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w kwocie 44 953,00 zł stanowiły 0,5% planowanych ich rocznych wynagrodzeń osobowych.

Odnosząc się do powyższego Skarbnik Powiatu wyjaśnił, że kwota na doskonalenie zawodowe nauczycieli, została wstępnie ustalona (tj. w Uchwale Budżetowej Powiatu na 2017 r.) w wysokości niezgodnej z przywołanym artykułem z następujących względów:

- w dwóch latach poprzedzających 2017 r., w związku ze znacznym wzrostem kosztów funkcjonowania jednostek oświatowych zostały uelastycznione zasady planowania środków na doskonalenie zawodowe, poprzez obniżenie obowiązkowego odpisu z 1% do 0,5% rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli; odpowiednie zapisy znalazły się w ustawach o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2015 oraz na rok 2016,
- Zarząd Powiatu Krośnieńskiego ustalając założenia do opracowania projektu budżetu na 2017 r., biorąc jednocześnie pod uwagę rosnące lawinowo koszty prowadzenia szkół, przyjął iż zasada przyjęta w dwóch poprzednich latach budżetowych będzie kontynuowana.

Po uchwaleniu ostatecznych przepisów dotyczących planowania budżetów na 2017r. zwiększono kwotę na doskonalenie zawodowe nauczycieli do wysokości 1% rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, na podstawie: uchwały Nr XXIII/73/2017 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 24 maja 2017 r. oraz uchwały Nr 534/2017 Zarządu Powiatu Krośnieńskiego z dnia 31 października 2017 r.

(akta kontroli str. 203-212)

OCENA CZĄSTKOWA

Powiat rzetelnie i zgodnie z przepisami gospodarował środkami na zadania oświatowe. W uchwałach budżetowych na poszczególne lata prawidłowo planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości wynikającej z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W budżecie, z wyjątkiem roku 2017, zapewniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości (w 2017 r. wyodrębnione środki na powyższy cel stanowiły 0,5% zamiast 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli).

W sprawozdaniach budżetowych prawidłowo wykazywano dane wynikające z ewidencji księgowej. Powiat wykorzystał dotacje otrzymane z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem, zwracając terminowo niewykorzystane środki. W celu poprawy warunków realizacji zadań oświatowych, j.s.t. aktywnie korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich. W zbadanym zakresie dotacje dla placówki niepublicznej przekazano i rozliczono prawidłowo oraz wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem.

Uwagi i wnioski

W związku z wyeliminowaniem stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, odstępuje od sformułowania uwag i wniosków.

Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, 30 listopada 2021 r.

Kontrolerzy
Andrzej Misa
Gł. specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
Dyrektor
[imię i nazwisko]

.....
podpis

Paweł Pawlak
Gł. specjalista kontroli państwowej

.....
podpis